

SCI-CONF.COM.UA

PROGRESSIVE RESEARCH IN THE MODERN WORLD

**PROCEEDINGS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
NOVEMBER 2-4, 2022**

**BOSTON
2022**

PROGRESSIVE RESEARCH IN THE MODERN WORLD

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Boston, USA

2-4 November 2022

Boston, USA

2022

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “Progressive research in the modern world” (November 2-4, 2022) BoScience Publisher, Boston, USA. 2022. 666 p.

ISBN 978-1-73981-125-9

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Progressive research in the modern world. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-progressive-research-in-the-modern-world-2-4-11-2022-boston-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: boston@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 BoScience Publisher ®

©2022 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Zhuley V., Khmurova V.* 13
INDUSTRY OF UKRAINE DURING THE WAR
2. *Коршевнюк С. П.* 20
ТРИВАЛІСТЬ ВЕГЕТАЦІЇ СОЧЕВИЦІ ЗАЛЕЖНО ВІД
ВАРІАНТІВ ОПТИМІЗАЦІЇ ЇЇ ЖИВЛЕННЯ
3. *Ревкова А. В.* 28
ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ПІД
ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ
4. *Ревтьо О. Я., Пласкальна Є. І.* 33
КАРБОНОВИЙ ПЛУГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ГРУНТООБРОБІТКУ,
ЩО ЗДАТНИЙ ЗАПОБІГТИ АНТРОПОГЕННІЙ ЕРОЗІЇ ҐРУНТІВ
5. *Шенетюк Л. В., Шенетюк С. Є.* 36
АГРОБІЗНЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ: ВТРАТИ ТА ОКРЕМІ ШЛЯХИ
ЙОГО РОЗВИТКУ

BIOLOGICAL SCIENCES

6. *Михайлюк О. В.* 40
ФІТОМІКРОПЕРИФІТОН ВИЩОЇ ВОДНОЇ РОСЛИННОСТІ
РІЧКИ БЕРЕСТОК
7. *Русакова М. Ю., Ружицька К. О.* 43
АНТИБАКТЕРІАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ПІГМЕНТІВ
СИНТЕЗОВАНИХ ДОСЛІДЖУВАНИМИ ШТАМАМИ
ПСЕВДОМОНАД
8. *Шелюк Ю. С., Трохимчук Т. М.* 51
БАГАТОРІЧНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ Р. ТЕТЕРІВ В МЕЖАХ
М. ЖИТОМИР

MEDICAL SCIENCES

9. *Bekjanova O. Ye., Adizov M. A., Kayumova V. R.* 57
THE INTENSITY OF DENTAL CARIES IN OIL REFINERY
WORKERS
10. *Bratkova L. B., Hnida N. I., Radchenko A. I.* 60
DETERIORATION OF THE PSYCHOLOGICAL AND SOMATIC
STATE OF YOUNG SCHOOL STUDENTS IN THE CONDITIONS
OF ONLINE LEARNING IN WARTIME
11. *Kaminska A. O.* 63
STRESS AND COPING IN FAMILIES, WHERE A PATIENT WITH
MENTAL DISORDER LIVES
12. *Orlovska K. V., Yefymenko Ye. O., Cherepenko V. E.* 72
MOTHERS AWARENESS OF CHILD VACCINATION IN UKRAINE:
ONLINE CROSS-SECTIONAL SURVAY

84.	<i>Zaiets M., Mekhova I.</i> MACROECONOMIC INDICATORS OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF OBTAINING EU CANDIDATE STATUS	526
85.	<i>Андросова О. Ф., Хмельковська Т. В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ВАЛЮТНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	533
86.	<i>Бабала Л. В., Колісник В.</i> МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ПОСЛУГАМИ ПО ТЕХНІЧНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ ТА РЕМОНТУ АВТОМОБІЛІВ	538
87.	<i>Василенкова А. Ю., Ярова О. А.</i> ПОБУДОВА РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГНОЗІВ (ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПЕВНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ)	542
88.	<i>Волкова В. В., Грабовенко К. В.</i> МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РИНКОВИМ РИЗИКОМ БАНКУ	548
89.	<i>Заячук О. Г., Заячук А. М., Рудніцький О. М.</i> ВИКЛИКИ ІНІЦІАТИВИ ТРИМОР'Я	556
90.	<i>Зоря О. П., Деєва В. В.</i> МЕТОДИ ОЦІНКИ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯ ОБЛЕНЕРГО»	561
91.	<i>Колодізєв О. М., Бельмас Б. А.</i> СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	565
92.	<i>Корнієнко В. В., Чала Т. Г.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ ВОЛАТИЛЬНОСТІ ОБМІННОГО КУРСУ ВАЛЮТ	574
93.	<i>Кравець І. М., Кушнірук А. О.</i> ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ: СТАН, ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	579
94.	<i>Крайнюченко О. Ф., Бєлова Т. Г.</i> ОБҐРУНТУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ У ПРОМИСЛОВОМУ МАРКЕТИНГУ	585
95.	<i>Лукаш С. М., Михайлік О. М.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ	592
96.	<i>Миськів Л. П., Федоренко В. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ: ЗАКОНОДАВЧІ ЗМІНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	595
97.	<i>Нечипорук Л. В.</i> СТРАХУВАННЯ В СИСТЕМІ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ	604

98. *Слесар Т. М., Аврамчук Л. А.* 611
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ КРЕДИТІВ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ
99. *Шевців Л. Ю., Хмизовець В. В.* 619
ВИТРАТИ НА ПІДПРИЄМСТВІ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ

LEGAL SCIENCES

100. *Fastovets N. V.* 628
LEGAL UNDERSTANDING: THEORETICAL ASPECTS
101. *Fastovets N. V.* 632
CORRELATIONSHIP OF THE SYSTEM OF INTERNATIONAL AND NATIONAL LAW
102. *Nakonechna A. M., Novosad V. D.* 636
MAIN PERIODS OF HUMAN RIGHTS DEVELOPMENT TRENDS
103. *Бесага І. В.* 641
ЕКЗИСТЕНЦІЙНЕ ПРИРОДНЕ ПРАВО НА ФУНДАМЕНТІ «ПРИРОДИ РЕЧЕЙ» РЕНЕ МАРЧИЧА
104. *Ковальова А. Є.* 645
МОНАРХІЯ ЯК ФОРМА ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ: ОЗНАКИ, ВИДИ
105. *Прокопенко Н. О.* 652
ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ НЕПОМ'ЯКШУВАНОВОГО ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ІЗ ПРАВОМ НА ПОВАГУ ДО ГІДНОСТІ ЛЮДИНИ
106. *Ходосевич С. Ю.* 659
ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВИХ ПРИКМЕТ В ГАБІТОСКОПІЇ

**СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Колодізев Олег Миколайович,
д.е.н., професор кафедри митної
справи і фінансових послуг

Бельмас Богдан Андрійович,
студент 2 року магістратури
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна

Анотація: В роботі представлено результати аналізу підходів до визначення кредитної політики банків в системі розвитку відносин воєнного стану. Досліджено особливості стану кредитування економіки України передвоєнного періоду у розрізі основних показників. Представлено подальший розвиток теоретичних і методичних підходів з позиції економічної науки щодо сутності кредитної політики банків та її реалізації в умовах сучасних викликів.

Ключові слова: Банки, кредитна політика, банківське кредитування, військові дії.

Вступ. / Introductions. В складних умовах функціонування економіки України, умовах військового стану, спостерігається брак доцільної інформації щодо роботи банківських установ та стану кредитування на теперішній момент. Залишається важливим для споживачів фінансових послуг правильно розуміти природу, тенденції, проблеми та особливості кредитування в Україні з тим, щоб мати можливості вплинути на цей процес в сучасних умовах або в майбутньому з метою відбудови та економічного зростання, у тому числі сталого розвитку банківської сфери в майбутньому.

В даному контексті дослідження проблематики важливими залишаються наукові джерела, що формують узагальнене підґрунтя для регулювання

кредитної політики та забезпечення процесів кредитно-розрахункових відносин, а саме наукові праці таких вітчизняних та зарубіжних авторів, як: І. Абрамова, В. Алексійчука, В. Антошкіна, Л. Воронової, Т. Гриценко, О. Гудзь, І. Гуцало, В. Димченко, А. Ковальчука, О. Колодізева, О. Костюченка, О. Криклій, О. Мирошниченко, М. Маліка, Т. Майорової, О. Орлюк, Г. Панової та інших.

Ознайомлення з результатами напрацювань провідних фахівців дозволило засвідчити той факт, що значна кількість проблем, пов'язаних із кредитною політикою банків (особливо юридичне обґрунтування, ефективність реалізації кредитної політики та ін.), залишаються недостатньо розкритими, особливо з врахуванням сучасного етапу функціонування банківської системи в умовах воєнного стану.

Мета роботи. / Aim. Метою роботи є узагальнення і подальший розвиток теоретичних і методичних підходів з позиції економічної науки щодо сутності кредитної політики банків та її реалізації в умовах сучасних викликів.

Матеріали та методи. / Materials and methods. Доцільно пригадати класика теорії управління банківськими фінансами Дж. Сінкімола, який визначив сутність кредитної політики наступним чином: «Кредитна політика - документально оформлена схема організації і контролю кредитної діяльності банку.

Як правило, цей документ висвітлює такі компоненти кредитної політики: 1) загальні правила надання кредитів; 2) класифікація кредитів; 3) конкретні напрями кредитної політики; 4) контроль якості; 5) кредитні комітети» [3, с.98]. Певна альтернатива, на думку Л. Кузнецової, є притаманна у її погляді «кредитна політика – це стратегія і тактика банку щодо залучення коштів та спрямування їх на кредитування клієнтів банку (позичальників), тобто це сукупність заходів банку по управлінню обсягами кредитних ресурсів, рівнем процентних ставок і мінімізації кредитних ризиків при здійсненні кредитної діяльності [7, с. 39].

Ключові теоретичні аспекти різноспрямованих підходів заслуговують на

увагу й у ситуації сьогодні щодо розробки на їх основі та подальшого впровадження адаптованих інструментів реалізації кредитної політики банків головним чином через врахування підвищення рівня ризикового компоненту.

Основне призначення кредитної політики – це забезпечення послідовності дій та дотримання надійності, чіткості в роботі. Цілі кредитної політики мають охоплювати певні елементи правового регулювання, ступінь допустимого ризику та балансу кредитного портфеля банку.

Оцінку стану банківського кредитування попереднього періоду доцільно розпочати з аналізу динаміки базових показників. Станом на 01.01.2022 банками було надано кредитів на 963 664 млн грн, що на 74 472 млн грн менше, ніж станом на 01.01.2021 (або на 7,17%), та на 142 290 млн грн (12,86%) менше, ніж станом на 01.01.2020 (рис. 1) [8].

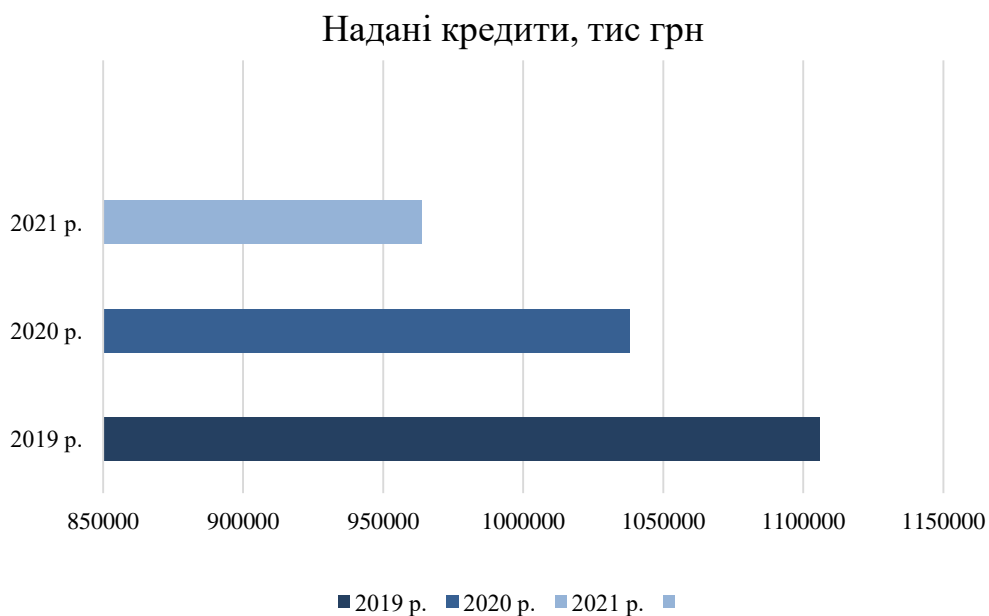

Рис. 1. Динаміка обсягів банківського кредитування в Україні у 2019 – 2021 рр., млн грн

Доцільно нагадати, що корпоративне кредитування традиційно займає значну частину кредитного портфеля банків. Так, фінансова криза 2008 року вплинула на згортання кредитної пропозиції банків, але пожвавлення ринку

кредитного капіталу почалося саме в напрямку кредитування реального сектору економіки. Частка банківського кредитування нефінансових корпорацій зростає з 60% у 2008 році до 80% у 2018 році.

Протягом даного періоду хвилеподібна динаміка обсягів банківського кредитування підприємств мала тенденцію до стабільного зростання, але інтенсивність його щороку суттєво коливалася.

Суттєво, що з 2019 року обсяги кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, зменшилися, внаслідок чого їх питома вага в структурі кредитних портфельів банків зменшилася до рівня 2013-2014 років (77%) [8].

Свідома переорієнтація банків на надання пріоритету кредитуванню фізичним особам була малоімовірною, оскільки кредитні відносини з населенням традиційно передбачають вищий кредитний ризик. Однак у 2019 році обсяги кредитів, наданих банками компаніям, скоротилися на 13,4%.

Важливо, що цей процес пов'язаний безпосередньо із зниженням з часом як балансу чистого первинного доходу (на 6,8%), так і кінцевого доходу сектору нефінансових корпорацій.

Вже у 2020 році порівняно з 2019 роком спостерігаємо за зниженням валового прибутку в ключових секторах економіки України, таких як сільське господарство, виробництво, торгівля, інформація та телекомунікації. Що стосується тимчасового житла, то вже за підсумками 2020 року даний напрямок діяльності компанії був збитковим.

Результати загальної динаміки фінансових показників за період 2009-2021 рр. у графічному вигляді представлені на рис. 2.

На думку фахівців, зменшення платоспроможного попиту на кредитні кошти банків з боку компаній створило фінансову пастку, оскільки обмеження фінансових можливостей потенційних реципієнтів щодо залучення кредитного капіталу прискорює падіння їх економічної активності, а також тягне за собою уповільнення інвестиційної активності.

Динаміка фінансових показників

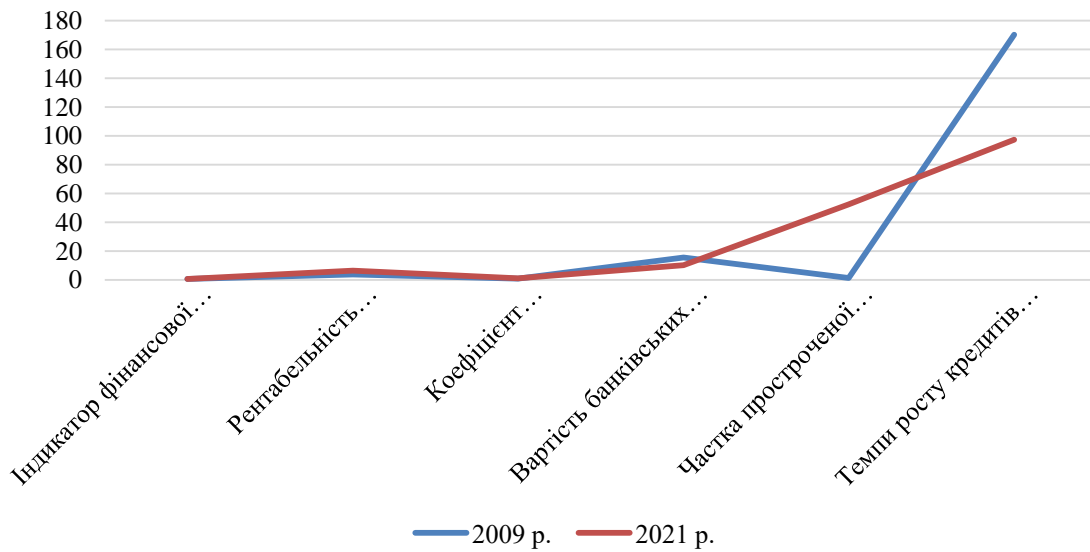

Рис. 2. Динаміка фінансових показників за період 2009-2021 рр.

Це підтверджується зниженням кредитів нефінансовим корпораціям у 2021 році до рівня 2016 року.

Результати та обговорення. / Results and discussion.

Використання класичних фінансових інструментів, враховуючи зниження ефективності діяльності компаній та зростання ризику для банків при проведенні кредитних операцій, пов'язано з тим, що учасники ринку віддають перевагу більш ліквідному та менш ризикованому розміщенню коштів у боргові цінні папери державних облігацій.

Так, в умовах військового стану економіки з'являється такий фінансовий інструмент як військові облігації. З одного боку, це забезпечує часткове фінансування дефіциту бюджету, з іншого – посилює негативні тенденції у сфері внутрішнього виробництва та суттєво обмежує базу зростання ВВП країни.

Для обґрунтування впливу факторів на динаміку банківського кредитування підприємств попереднього періоду у рамках нашого дослідження доцільно використати економіко-математичну модель за допомогою кореляційно-регресійного аналізу вхідних даних, представлених у табл. 1.

Таблиця 1

**Вхідний інформаційний потік для економіко-математичного моделювання
впливу факторів на динаміку обсягів банківського кредитування
підприємств в Україні за 2008-2021 рр. [8]**

Показник	2009	2010.	2011	2012	2013	2014.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Індикатор фінансової рівноваги підприємств, одиниць	0,690	0,680	0,684	0,661	0,671	0,541	0,594	0,545	0,523	0,482	1,619	1,567	0,627
Рентабельність операційної діяльності підприємств, відсоток	3,9	3,3	4,0	5,9	4,9	3,9	-4,1	1,0	7,4	8,8	8,1	10,2	6,5
Коефіцієнт випередження (відставання) грошової маси порівняно із ростом реального ВВП, одиниць	1,038	0,901	1,009	0,913	0,996	1,135	1,223	0,944	0,723	0,886	0,856	0,956	1,229
Вартість банківських кредитів для підприємств, %	15,6	18	12,8	14,4	17,5	14,4	16,4	20,8	17,5	14	17,7	17,6	10,3
Частка простроченої заборгованості за кредитами у загальній сумі кредитів, %	1,3	2,3	9,4	11,2	9,6	8,9	7,7	13,5	22,1	20,1	56,0	56,1	52,4
Темпи росту кредитів виданих, банками підприємством, %	170,3	104,2	108,4	114,9	105,2	114,3	112,6	101,2	104,4	100,9	103,6	86,6	97,3

Використання математичного інструментарію на базі отриманої в результаті дослідження економіко-математичної моделі дозволить отримати інформацію про збільшення/зменшення ймовірності негативного сценарію розвитку банківського кредитування підприємств, оскільки цей процес найбільше залежить від макроекономічної стабільності.

Аналіз практичної ситуації, що склалася у попередньому періоді показав, що за існуючого фінансового стану підприємств неможливо було досягти розвитку їх діяльності тільки на основі розширення залучення банківських кредитів. Доречним, на нашу думку, в існуючих умовах є врахування Індексу фінансового стресу (ІФС) – індикатору, що відображає рівень напруги у фінансовому секторі України. ІФС набуває значень від 0 до 1, де 0 – повна відсутність напруги та 1 – найвищий рівень стресу. ІФС демонструє виключно поточний стан справ, але не вказує на майбутні ризики.

Індекс фінансового стресу дає змогу: виміряти рівень стресу фінансової системи; оцінити глибину і тривалість періоду нестабільності фінансових

ринків, а також порівняти його з рівнем стресу в минулі кризи; оцінити (разом із іншими показниками) ефективність антикризових заходів; визначити характер потрясінь фінансової системи та її окремих складових – системний чи епізодичний.

На графіку (рис. 3.) зображені ключові події, що впливали на фінансовий ринок України. Зокрема, невдовзі після банкрутства Lehman Brothers зафіксовано пікове значення ІФС. Наступне стрімке зростання ІФС під час кризи 2014-2015 років хоча й нижче рівнем, але значно триваліше за часом.

Рис. 3. Динаміка Індексу фінансового стресу [10]

Лише після початку переговорів про реструктуризацію державного боргу у 2015 році рівень стресу почав суттєво зменшуватися. Після оголошення карантину в березні 2020 року індекс тимчасово зростав, проте вже на початку червня знизився до рівня, що спостерігався до початку пандемії COVID-19.

Вторгнення Росії у 2022 році спричинило різке підвищення значення індексу. Зростали всі його складові, що свідчить про системний характер стресу для фінансового сектору. Спершу високі значення ІФС визначалися зростанням дохідностей на ринку цінних паперів, волатильністю курсу на готівковому валютному ринку, високим рівнем валютних інтервенцій та рефінансування банків

Національним банком для підтримання їх ліквідності. Порівняно низьким

залишався лише рівень субіндексу поведінки домогосподарств завдяки тому, що збереглася довіра населення до банківської системи і не було відпливу вкладів, що стримало зростання загального індексу. Згодом значення більшості субіндексів зменшилися.

Проте вже в липні в очікуванні реструктуризації державного боргу дохідність державних та корпоративних цінних паперів стрімко зростає. Ставки за депозитами населення також зростають, волатильність на готівковому валютному ринку зберігалася. Відтак ІФС підвищився до березневого рівня.

Висновки. / Conclusions. Слід зазначити, що основу всього процесу управління кредитними відносинами становить кредитна політика, яка являє собою сукупність правових, економічних та організаційних заходів та форм, які проводяться банками при наданні кредитів.

Саме кредитна політика визначає об'єктивні стандарти та параметри, якими мають керуватися працівники банку, котрі відповідають за надання і оформлення позик та управління ними. В Україні, незважаючи на те, що банки самі розробляють свою кредитну політику, вони часто не дотримуються її курсу, інколи тому що це зменшує їхні можливості щодо надання кредитів.

В результаті ефективної роботи менеджменту, коли кредитна політика сформована правильно, чітко проводиться зверху і добре розуміється на всіх рівнях банку, вона дозволяє керівництву банку підтримувати стандарти в галузі кредитування, уникати зайвого ризику та правильно оцінювати можливості розвитку справи. Беззаперечним залишається факт, що розумна кредитна політика банку є основою для правильного управління кредитним ризиком.

Корпоративна економіка, напружена безпрецедентними заходами безпеки для стримування поширення пандемії та ескалації військових дій відчуває гостру нестачу фінансових ресурсів на тлі деіндустріалізації, що триває. Отже вітчизняний банківський сектор дуже чутливий до існуючих викликів, криз і потребує значних інвестицій з боку міжнародних фінансових організацій і особливо європейських країн-партнерів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білько О. П., Кредитна політика як регулятивний фактор в діяльності банківської системи України. Серія ПРАВО. Випуск 22. Частина I. Том 2 Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2013, с 106-109.
2. Бураков Д. Корпоративное кредитование в условиях институциональной ловушки. Актуальные вопросы экономических наук. 2012. № 5. С. 58–72.
3. Єгоричева С. Б. Організація діяльності банків у зарубіжних країнах : навч. посібник / С. Б. Єгоричева. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 208 с.
4. Журавльова Т. О., Назаркіна Л. І. Кредитування та розрахунки : навчальний посібник / Т. О. Журавльова, Л. І. Назаркіна. – Одеса : Фенікс, 2009. 224 с.
5. Ковтуненко К. В., Нестеренко О. В., Орехова К. В. Сучасний стан та умови банківського кредитування підприємств. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2018. Вип. 1. С. 45–52.
6. Колодізев О., Щербак В., Вжитинська К., Черновол О. та Лозинська О., (2022). Кластеризація банків за рівнем цифровізації в умовах пандемії COVID-19. Банки та банківські системи , 17 (1), 80-93. [https://doi.org/10.21511/bbs.17\(1\).2022.07](https://doi.org/10.21511/bbs.17(1).2022.07)
7. Кузнєцова Л. В. Кредитний менеджмент : навчальний посібник / Л. В. Кузнєцова. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. – 322 с.
8. Національний банк України : сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 27.07.2021).
9. Панова Г. С. Кредитная политика коммерческого банка / Г. С. Панова. – М. : ИКЦ., ДИС». – 1997. – 464 с. 10. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=36807&showTitle=true.
10. Про індекс фінансового стресу. Сайт національного банку України - <https://bank.gov.ua/ua/stability/fsi> (дата звернення: 25.10.2022).